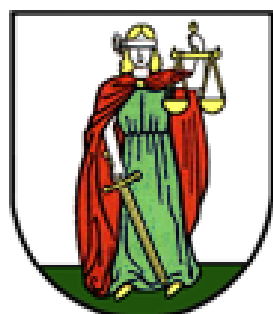

Mezinárodní právo soukromé

IUS WIKI

.1	Pojem, předmět a prameny mezinárodního práva soukromého a procesního	3
.3	Kolizní norma, její struktura, třídění kolizních norem, hraniční určovatelé	5
.4	Statutární teorie, její význam pro vývoj mezinárodního práva soukromého a její překonání	5
.5	Kvalifikační problém, způsob jeho řešení	5
.9	Kolizní úprava věcných práv	5
.10	Kolizní úprava smluvních závazkových vztahů	5
.11	Kolizní úprava mimosmluvních závazkových vztahů	5
.12	Kolizní úprava pracovněprávních vztahů	5
.13	Kolizní úprava rodinného práva	6
.14	Kolizní úprava dědického práva	6
.18	Evropské mezinárodní právo soukromé	6
.20	Právní pomoc ve styku s cizinou	6
.21	Uznání a výkon cizích soudních rozhodnutí	6
.22	Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů	6
.23	Ochrana zahraničních investic a řešení mezinárodních investičních sporů	6
.24	Právo mezinárodního obchodu, pojem, předmět a prameny	6
.25	Ingerence státu do mezinárodních obchodních a hospodářských styků	6
.26	Mezinárodní organizace významné pro mezinárodní obchodní a hospodářské styky	7
.28	Právní podmínky podnikání zahraničních osob v tuzemsku	7
.34	Mezinárodní obchodní arbitráž	7

Otázka 1. Pojem, předmět a prameny mezinárodního práva soukromého a procesního

Pojem

Mezinárodní právo soukromé je součástí soukromého práva, jejímž předmětem jsou právní vztahy zahrnující tzv. cizí (neboli mezinárodní) prvek. MPS je samostatnou disciplínou, která není součástí ani občanského, ani obchodního práva. V žádném případě nejde o součást práva mezinárodního!

Vztah mezi mezinárodním právem a mezinárodním právem soukromým

Ačkoliv by se z názvu mohlo zdát, že MPS je součástí práva mezinárodního, tak tomu tak není. **MPS je právem ryze vnitrostátním!** Jde o vnitrostátní pohled na to, jak má být naloženo se závazkovými a jinými právními vztahy, které mají nějaký vztah k cizině. Protože jde o pohled vnitrostátní, tak se může v každém státě lišit - existuje tak MPS české, francouzské, ruské, čínské apod.

Některé normy MPS mohou mít základ v právu mezinárodním, avšak pouze takovým způsobem, že MPS je reakcí na mezinárodní právo, nikoliv, že by bylo jeho součástí.

Vztah mezi občanským právem a mezinárodním právem soukromým

Předmět

Jak již bylo řečeno, předmětem mezinárodního práva soukromého jsou právní vztahy s cizím prvkem, tedy vztahy, které mají nějaký vztah s cizinou. Předmětem mezinárodního práva procesního pak jsou řízení, která zahrnují cizí prvek, ať už předmětem řízení a nebo tím, že je třeba komunikovat se zahraničním soudem (například pokud jde o dožádání výsledku svědka autonehody ze zahraničí).

Mezinárodní prvek

Konkrétní právní poměr s mezinárodním prvkem je ten, **kdy je vztah některého z prvků k zahraničí nezanedbatelný (dostatečně významný).**

Mezinárodní prvek v soukromoprávním poměru je dán, když:

1. *subjektem* právního vztahu je osoba cizího práva (cizinec, zahraniční právnická osoba nebo právnická osoba, jejímiž společníky jsou cizinci)
2. *skutečností právně významné pro vznik a existenci právního vztahu* mají původ v cizině (právní jednání či jiná právně významná událost nebo chování účastníka)
3. *předmět právního vztahu* má vztah k cizině, a nebo konečně
4. pokud se *hlavní (základní) právní vztah* řídí cizím právem, pak má cizí prvek i vztah podřízený, akcesorický.

Rozlišujeme : a) Soukromoprávní poměry s relativně mezinárodním prvkem mohou se jevit jako vztah jen k jedinému státu -

Prameny

Národní právo

- Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém (pozn. s ohledem na to, že jde o nový zákon, používá se občas vedle zkratky ZMPS i zkratka NZMPS)

- Základní pramen MPS
- Jeho účelem je
  - **stanovit**, kterým právním řádem se řídí občanskoprávní, rodinné, pracovní a jiné podobné vztahy s mezinárodním prvkem
  - **upravit** právní postavení cizinců, jako i
  - **stanovit postup** českých justičních orgánů při úpravě těchto vztahů a rozhodování o nich a tím
  - **napomáhat** mezinárodní spolupráci.
- Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení (§§ 36-40)
Podpůrně:
  - Ústava a Listina - pro formulaci zásad veřejného pořádku (§ 4 ZMPS)
  - zákoník práce
  - zákon o vynálezech a zlepšovacích návrzích
  - autorský zákon

Evropské právo

- Při střetu evropské a národní úpravy platí zásada aplikační přenosti evropské normy.
- Zejména jde o **nařízení**:
  - „Brusely“ - nařízení týkající se procesního práva
    - **Brusel I** - nařízení č. ES/44/2001, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech
      - Přináší problém tzv. „italského torpéda“, situaci, kdy lze soudní řízení zablokovat tím, že se žaloba podá nepřislušnému soudu v členském státě, jehož soudy jsou zavaleny a vysloví nepřislušnost za dlouho (v případě Itálie nebylo neběžných i 10 let). Po tu dobu však o věci nemůže jednat jiný soud, protože ve věci je překážka litispendence.
    - **Brusel I bis** - nařízení č. EU/1215/2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech
      - Nahradí Brusel I a řeší italské torpédo
    - **Brusel II bis** - nařízení č. ES/2201/2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000
  - „Římy“ - kolizní normy
    - **Řím I** - nařízení č. ES/593/2008, o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy
    - **Řím II** - nařízení č. ES/864/2007, o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy
      - řeší např. delikttní odpovědnost
    - **Řím IV** - o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení
    - Vedle toho existuje i nařízení Řím III, č. EU/1259/2010, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky, ale této posílené spolupráce se ČR zatím neúčastní a proto se toto nařízení na ČR nevztahuje.
  - Dále existují specializovaná nařízení o výživném, dokazování, evropském platebním rozkazu, apod.

Mezinárodní smlouvy

- Dle čl. 10 Ústavy a § 2 ZMPS se ustanovení zákona použije, jen pokud nestanoví něco jiného mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána.
- Mezinárodní smlouvy z oblasti mezinárodního práva soukromého lze rozdělit do následujících kategorií
  - smlouvy o **právních stycích** (právní pomoci) a o výkonu cizích (soudních) rozhodnutí
  - smlouvy unifikující **kolizní normy**
  - smlouvy unifikující **hmotněprávní přímé normy**
  - smlouvy v oboru **rozhodčího řízení**
  - smlouvy v oblasti **obchodu a hospodářských styků**
  - smlouvy upravující soukromoprávní vztahy ze **smluv o přepravě** v oblasti mezinárodní přepravy
  - smlouvy v **oblasti práv autorských a průmyslových**
  - úmluvy o **konzulárních a diplomatických stycích**, jakož i dvojstranné konzulární úmluvy

- Zásadní mezinárodní smlouvy:
  - Římská úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy 1980
  - Haagská úmluva o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí
  - kolizních norem těchto smluv se použije, i pokud odkazují na právo nesmluvního státu

Nadpis

Zdroje

- KUČERA, Zdeněk. Mezinárodní právo soukromé. 4. opravené a doplněné. Brno: Doplněk, 1999. ISBN 80-7239-037-6.

Otázka 3. Kolizní norma, její struktura, třídění kolizních norem, hraniční určovatelé

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 4. Statutární teorie, její význam pro vývoj mezinárodního práva soukromého a její překonání

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 5. Kvalifikační problém, způsob jeho řešení

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 9. Kolizní úprava věcných práv

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 10. Kolizní úprava smluvních závazkových vztahů

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 11. Kolizní úprava mimosmluvních závazkových vztahů

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 12. Kolizní úprava pracovněprávních vztahů

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 13. Kolizní úprava rodinného práva

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 14. Kolizní úprava dědického práva

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 18. Evropské mezinárodní právo soukromé

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 20. Právní pomoc ve styku s cizinou

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 21. Uznání a výkon cizích soudních rozhodnutí

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 22. Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 23. Ochrana zahraničních investic a řešení mezinárodních investičních sporů

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 24. Právo mezinárodního obchodu, pojem, předmět a prameny

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 25. Ingerence státu do mezinárodních obchodních a hospodářských styků

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 26. Mezinárodní organizace významné pro mezinárodní obchodní a hospodářské styky

---

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 28. Právní podmínky podnikání zahraničních osob v tuzemsku

---

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)

Otázka 34. Mezinárodní obchodní arbitráž

(Tuto otázku ještě nikdo nezpracoval)
